Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 70 (5061).
29 МАРТ 1983 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИГА— ҚУДРАТЛИ ТЕХНИКА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 28 март куни «Ташсельмаш» заводида бўлди.

Завод ишлаб чиқараётган техника намуналари кўздан кечирилди, пахта териш агрегатлари конструкциялари ва фойдаланиш сифатларини янада яхшилашга қаратилган тавсиялар ва истаклар билдирилди.

Ш. Р. Рашидов Тошкентда янги мотор заводи барпо этилиши ҳақида гапириб берди. Завод 100 от кучига эга бўлган двигателлар ишлаб чиқаради. Бу пахта териш агрегатлари, пахтачиликка мослаштирилган тракторлар қувватини анча оширади. Мазкур завод Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида ишга туширилади. Янги универсал пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришга тайёргарликнинг аҳволи, корхонани реконструкция қилиш масалалари муҳокама этилди.

Ш. Р. Рашидов ишчилар, инженер-техник ходимлар, ишлаб чиқариш командирлари билан бўлиб ўтган суҳбатда корхонани реконструкция қилишнинг бориши, завод ишчиларининг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитлари, завод ёрдамчи хўжалигининг ташкил этилиши билан батафсил қизиқди. Завод цехлари ва хизматларининг раҳбарлари, партия активи КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларини бажариш, меҳнаткашларнинг халқ истеъмоли молларига бўлган талаб-эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш, республика қишлоқ хўжалик машинасозлиги ва пахта тозалаш саноати корхоналарини янада ривожлантириш борасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети олиб бораётган ишлар билан таништирилди. Меҳнат, ишлаб чиқариш ва давлат интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Партия ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш новаторлари, «Ташсельмаш»нинг барча меҳнаткашлари ишчиларнинг эҳтиёжларига доимий эътибор бераётганликлари, замонавий пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасида заводга бебаҳо ёрдам кўрсатаётганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор этдилар, КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш борасидаги қарорининг бажарилиши юзасидан коллективда амалга оширилган ишлар ҳақида гапириб бердилар.

Шу куни К. Е. Ворошилов ҳайкали тантанали вазиятда очилди, қўш орденли завод коллективи унинг номини шараф билан оқлаб келмоқда.

Машинасозлар коллективи билан учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари И. Г Анисимкин, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат У. У. Умаров иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Пойтахт юбилейи шарафига зарбдор меҳнат вахтасида

Ишчи номи мағрур жаранглар...

Меҳнатдан келган обрў

РЕПОРТАЖ

Катта зал ёруғ ва гавжум эди. Ўнлаб чироқлар сўзана чойшаб ва бошқа буюмлар жилосига-жило қўшмоқда. Гўё бу нурлар ажойиб буюмларнинг гўзаллигини намойиш қилаётгандек. Бу ерда ишлаётган ҳар бир кишидан, қайси буюмни аъло кўрасиз, деб сўрасангиз, бизга ҳаммаси ҳам яхши, ўзинг тайёрлаган нарсалар кўзингга бошқача кўринади, деб жавоб беришади. Цех мастери Дилбар Мирзамуҳамедова бизнинг саволимизга ҳам ана шундай жавоб берди.

Мана, у буюмлар турган стул ёнига келиб, тайёр буюмларни кўздан кечирди. Четдан қараган кишига ишдаги ҳар бир майда нарса ҳам яққол кўзга ташланади-да.

Стол ёнига бригадир Маҳмуда Шодмонова келди. Табиийки, сўз ҳамкасблари, бир сафда туриб Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида ишлаётган зарбдорлар ҳақида кетди. Попоп цехига дастлаб келган пайтларини эслади. Ўшанда жуда кўп дастгоҳларни кўриб ҳайратланган эди.

— Бугун мен Ёқутхон Шодиева ҳақида гапириб беришни лозим деб топаман. Менга унинг талабчан мураббий эканлигини айтишган эди. Бундан бироз чўчинқираб турдим. Йўқ, Ёқутхон опа аксинча сахий қалбли, ишнинг кўзини биладиган тарбиячи экан. Мен касбимни тез ўзлаштириб олдим. Кўп ўтмай мустақил ишлай бошладим.

У бир дақиқа ўйланиб турди-да, шундай деди:

— Ҳақиқий мураббийлар мана шунақа бўлади. Ишга астойдил жон куйдиради. Ҳар бир ишни охирига етказмагунча қўймайди. Унга қараб бошқалар ҳам эргашади. У ҳақиқатан ҳам барчага намуна.

Маҳмуда кўпгина хотин-қизлар номини тилга олди. Негаки, бу ерда ишловчилар асосан хотин-қизлардан иборат. Тажрибали ходимлар Ҳ. Махсумова, З. Ҳакимжонова, Д. Мирзамуҳамедоваларнинг ишларидан ҳамма дугоналари фахрланишади, ҳурмат қилишади.

Суҳбатдошим жуда гапга чечан чиқиб қолди. Негаки, у бутун фабрика хотин-қизларининг исми-шарифларини яхшилар қаторида тилга олишга тайёр эди. Муҳими, у фабрика ҳаётига қизғин муносабатда бўлар, ҳалол меҳнатни қадрлар эди.

— Фабрикамизга ҳар йили кўплаб ёшлар келишади,— деб сўзида давом этди Дилбар Мирзамуҳамедова. — Тажрибали ишчилар янги келганларга касб сирларини тезроқ ўргатиш учун бутун куч-ғайратларини сафарбар этмоқдалар.

Маҳмудалар бригадасида икки қиз — Ҳ. Абдураззоқова ва Д. Мўминхўжаевалар бирга ишлашади. Дастлабки пайтларда улар билан иш олиб бориш қийин кўчди. Негаки, улар ишга кечикиб келишар, берилган топшириқларни бажариша олмасди. Ниҳоят ишдан бўшашга аҳд қилишди. Шунда Маҳмуда уларда касбга қизиқиш уйғотди. Аста-секин уларда иш кўникмалари ҳосил бўлди. Ўз касбларини пухта ўзлаштириб олишди. Эндиликда улар кундалик топшириқларини 120—130 процентдан адо этишяпти.

— Бу тушунарли албатта,— деб сўзида давом этди бригадир. —Ёшлар ғайратли бўлишади. Шунинг учун уларга қараб кўнглинг қувонади.

Юксак меҳнат унумдорлигига эришиш учун машина ва иш технологиясини аъло даражада билиш, ҳар бир иш усулини пухта ўзлаштириш керак. Маҳмуда Шодмонова бошчилик қилаётган коллектив ана шунга эришиб, зарбдорона меҳнат қилмоқда.

Бу йил Тошкент юбилейи нишонланадиган йилдир. Демак, бу шонли санани муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш ҳар бир кишининг шарафли бурчидир. Бригада коллективи ҳам Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўрмоқда. Конституция кунигача йиллик топшириқни бажариш, фақат Сифат белгиси билан маҳсулотлар ишлаб чиқариш, янгича жило берилган бадиий буюмларни тайёрлашга қарор қилишган.

Бадиий буюмлар фабрикасининг маҳсулотлари фақат мамлакатимиздагина эмас, балки унинг ташқарисида ҳам харидоргирдир. Уларнинг кўплари — чойшаб, гулкўрпа, палаклар жаҳон стандарти даражасида. Бу буюмлар энг машҳур чет эл фирмаларининг маҳсулотларини ҳам ортда қолдириб кетади. Бундай буюмлар Туркия, Сурия, Ҳиндистон, Дамашқ ва бошқа мамлакатларга жўнатилмоқда. Улар орасида Маҳмуда Шодмонованинг бригадасида тайёрланаётган буюмлар ҳам бор.

М. ЗАКИЕВА.

* * *

СУРАТДА: танда цехининг каштачилари З. Неъматова, Н. Караева ва рассом О. Белякова (ўртада) юбилей совғаларининг намуналарини кўздан кечиришяпти.

ИҚТИСОД ҚИЛИНГАН ЁҚИЛҒИ ҲИСОБИГА

Тошкент тепловоз депоси локомотив бригадалари ва колонналари Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллиги юбилейи шарафига оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар.

Машинист-инструктор А. Гетте колоннаси мусобақа илғорлари сафида. Колонна пландан ошириб 150 минг тонна юк ташиди. Тежаб қолинган ёқилғи ҳисобига яна 20 тонна юк ташилади.

Мусобақадошлар сафида пассажир колонналари илғор машинистлари А. Сатторов, В. Петров ва бошқалар меҳнат қилишмоқда.

Депо меҳнаткашлари Тошкентнинг 2000 йиллиги юбилейигача тежаб қолинган ёқилғи ҳисобига минглаб тонна юк ташиб берадилар.

Социалистик мусобақа: меҳнат интизомини мустаҳкамлайлик

БАҲОНИ ЭҲМ ҚЎЯДИ

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА ҲАР БИР ИШЧИ ВА УМУМАН КОЛЛЕКТИВ МЕҲНАТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ҲАР КУНИ АНИҚ ҲИСОБГА ОЛИШ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛГАН

Бригада аъзолари заводга қариийб бир пайтнинг ўзида келишади. Уларнинг смена бошланишидан чорак соат, баъзан эса ундан ҳам олдинроқ келишлари мажбурий. Гап табель хизматининг қаттиққўллигида эмас. «Бош назоратчи, — дейди бригада бошлиғи Аҳмад Бобожонов, — табиийки, ўзимизнинг ишчи виждонимиздир».

Ишга худди ана шундай виждонан ёндашиш, ўз бурчига садоқат бригададаги ҳар бир киши ишини белгилайди. Бу гап Бобожоновнинг ўзига ҳам, касаба союз группаси ташкилотчиси Дарьинскийга, меҳнат ветеранлари Евдокимов ва Ҳакимовга, комсомол аъзоси Ганскийга ҳам тегишли.

Бош йиғув цехи бутун коллектив амалга оширадиган катта ва мураккаб ишдаги сўнгги бўғиндир. Ундан кейин эса учув-синаш станцияси, сўнгра гўзал ИЛ-76 юк ташиш кемаси Аэрофлот хизматига кўчади. Шунинг учун ҳам Аҳмаджон Бобожонов бригадаси аъзоларининг ўз ишлари сифати учун бунчалик масъулият сезишларини тушунса бўлади.

Бу ўринда сифат фақат аҳлоқий тушунча эмас. Агар мисол тариқасида иккита — бош йиғув ва агрегат-йиғув цехларини таққослайдиган бўлсак, қуйидаги манзарага дуч келамиз. Биринчи цехда январь ва февраль ойларида ҳеч қандай прогул бўлмади. Иккинчисида эса ишчилар сони кам бўлсада, прогулга йўл қўйилди. Бирлашманинг меҳнат ва иш ҳақи бўлимида менга қуйидаги справкани беришди: иккала цехдаги тариф ставкалари тахминан бир хил. Аммо агрегат-йиғув цехидагиларнинг иш ҳақи юқори. Лекин бош йиғув цехи одамларни ўзига тортади.

— Бизда, ҳар бир киши бутун смена давомида иш билан таъминланган, — дейди цех бошлиғи Ю. А. Трофимов. — У эртага ва индинига нима иш қилишини билади. У биздаги коллектив меҳнат меъёрига амал қилади. Шунинг учун орқада қолмасликни, ўз меҳнатини қандай қилиб оқилона ташкил этишни ўйлайди. Ишлаб чиқаришда киши ўйлайдими — демак, дангасаликка ўрин қолмайди.

Цехдан чиқаверишдаги «Ахборот бурчаги»да афишалар кўп. Бу — бўш вақт ҳақидаги ғамхўрлик намунаси. Цех ишчиларини кечки концертларга, маданият саройидаги лекцияларга, дам олиш уйларига таклиф қилишади. Афишалар билан ёнма-ён тушда қуюқ қилиб ёзилган қуйидаги сўзларни ўқиймиз: **«Улар 13-маошдан маҳрум қилинганлар».** Рўйхатдаги фамилиялар кўп эмас. Ҳар бир фамилия қаршисига — ёши, ким бўлиб ишлаши қилган қилмиши, бириктилган мастернинг фамилияси ёзиб қўйилган. Биз Трофимов билан рўйхатлар ёнида тўхтадик. Тасодифни қарангки, ёнимиздан ёши бироз жойга бориб қолган киши ўтиб қолди. У цех комендантн экан. Билишимизча, у ўзини Трофимов ёнида ўнғайсиз сезганидан, билдирмай ўтиб кетишга ҳаракат қилганди. Лекин Юрий Александрович овозини чиқариб деди:

— Мана бу фамилияга яхшилаб қаранг, биз унга ишонч билан қарасак, у эса интизомни бузаяпти.

Ҳалиги киши узоқлашганда, овозини пасайтирди:

— Эҳтимол, илгарилари унча қаттиққўллик қилмаган бўлардик. Бугун эса аҳвол бошқача. Проходнойдагилар интизом бузилганлигини аниқлашди. Электрон-ҳисоблаш машинаси уни эслаб қолган. Эслаб қолдими, тамом. Энди ҳамманинг олдида шарманда бўласан. Бу — электрон ҳисоблаш машинаси дейдилар!

(Давоми 2-бетда).

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

ТЕЖАМЛИ ПЕЧЬ

Атроф-муҳитни соғломлаштириш, унинг табиий тозалигини сақлаб қолиш тобора социал проблемага айланиб бормоқда. Мутахассисларнинг аниқлашича, шаҳарда истиқомат қилувчи ҳар бир хонадон бир йилда анчагина маиший чиқинди тўплар экан.

Ўзбекистон пойтахтидаги саноат корхоналари чиқарган турли саноат чиқиндилари-чи?.. «Средазниипросцвет» институти ходимлари саноат чиқиндиларини ёқувчи печь ихтиро қилдилар. Мазкур печнинг саноат намунаси институт лабораториясида тайёрланди ва синаб кўрилди. Печь органик саноат чиқиндиларини йўқотиш ва иккиламчи маҳсулотни қайта ишлашга мўлжалланган. Бу пайтгача маълум бўлган саноат чиқиндиларини ёқувчи печлар мураккаб конструкциялари, айланувчи деталларнинг тезда ишдан чиқиши, кислород етишмаслигидан чиқиндиларнинг тўла ёнмай, куйинди ва ахлатларнинг тўпланиб қолиши билан ишлаб чиқаришга кам наф келтирар эди.

Янги печнинг афзаллиги чиқиндиларнинг тўла ёниши, юқори унумдорлиги ва хизмат кўрсатувчи ишчига бezарарлиги билан характерли. Бу печь чиқинди солувчи шахта, камера билан туташган ҳаво ўтказгич, ёниш камераси, газ ўтказгич, аралаштиргич механизмдан иборат. Ишлаб чиқаришга тақдим қилинган янги печь қўл меҳнатининг қисқариши, ҳамда ишлаб чиқариш чиқиндиларининг қолдиқсиз ёниши ҳисобига меҳнат унумдорлигини оширди. Атрофга ҳар хил газлар чиқишига барҳам берилганлиги туфайли иш шароити яхшиланди.

Печни ишлаб чиқаришга жорий этишдан келган йиллик самарадорлик шартли 65 минг сўмни ташкил қилади.

Ўрта Осиё республикаларига

Ўрта Осиё республикаларига Т—28Х—4М маркали тракторлар жўнатилди. Улар Тожикистон ССРга, Фарғона, Сирдарё, Самарқанд ва Хоразм областларига етказиб берилди. Бу йил турли адресларга ана шундай маркали тракторлардан ҳаммаси бўлиб 3800 та жўнатилади.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВ

Тошкент театр ва рассомлик санъати институтида Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Эркин Аъзамов ҳамда Маяковский мукофоти лауреати шоир Усмон Азимов билан олий ўқув юрти студентларининг учрашуви бўлиб ўтди. Санъатшунослик кандидати С. Иномхўжаев ёш ижодкорлар ҳақида гапириб, улар яратган асарларнинг тарбиявий аҳамиятига тўхталиб ўтди.

Сўнгра студентлар ижросида ёзувчи Э. Аъзамовнинг «Отойининг туғилган йили» қиссаси асосида тайёрланган саҳна намойиш қилинди. Шоир У. Азимов ўзининг янги шеърларини ўқиб берди.

ҲАМШАҲАРЛАР, СИЗЛАР УЧУН

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

БУГУН

Юнусобод массивининг СА — 2 кварталида янги озиқ-овқатлар магазини ишлай бошлади. Магазинда «Нон-булка маҳсулотлари», «Кондитерлик маҳсулотлари», «Гастрономия» бўлимлари бор. Массивнинг А — 1 ва А — 2 кварталларида яшовчилар бу қулайликдан мамнун.

Ўзбек комедияси Татаристон саҳнасида

Татаристон давлат драма ва комедия театри ўзининг 50 йиллигини нишонлаш арафасида ўзбекистонлик драматург Исфандиёрнинг «Отасининг қизи» комедиясини саҳналаштирди.

Ушбу янги асар ҳақида сўзлаб беришни сўраб биз бадиий ишлар бўйича театр бош режиссёрининг ўринбосари А. Гарафутдиновга мурожаат қилдик:

—Мазкур спектаклни саҳналаштириб театримиз мамлакатимиз миллий маданиятларини бойитиш анъаналарини давом эттирди. Шуни айтиш керакки, спектакль ўзбекистонлик ҳамкасбларимиз билан дўстона ҳамкорликда яратилди. Постановкачи-режиссёр, Муқимий номли ўзбек Давлат музикали театри бош режиссёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Б. Ихтиёров. Музикаларни Ш. Ҳошимов басталаган. Ушбу пьеса Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати, ўзбекистонлик ёш прозаик Исфандиёрнинг драматургиядаги дебюти.

Спектакль премьераси Қозон ва республикамиздаги бошқа бир неча қишлоқ районларида намойиш этилди. Брежнев шаҳри автомобилсозлари, Нижнекамск нефтчилари уни қизғин кутиб олишди.

Театр планида яна бир ўзбек адиби Ў. Умарбековнинг «Охирги ўқ» драмаси бор. Бу асарларнинг ҳаммаси май ойида Ўзбекистон шаҳарлари бўйлаб бўлиб ўтадиган театримиз гастроллари пайтида намойиш этилади.

КИНО УЙИДА КЎРГАЗМАЛАР

Республика кино уйи кино премьералари ва кўриклари билан бирга бадиий кўргазмалар ҳам ўтказиладиган жой бўлиб қолди. Бу ерда икки мўйқалам устаси — Роберт Авакян билан Юрий Талдикиннинг асарлари экспозицияси очилди. Жанри ва мавзуи ранг-баранг бўлган картиналарнинг айримлари у ёки бу жиҳатдан кино билан боғлиқдир. Ўзбекистон кинематографчилар ва рассомлар союзлари томонидан ташкил этилган кўргазмаларнинг ўтказилиши бу ерда яхши анъанага айланиб қолди.

тонгги газеталарда

△ БМТ Бош секретари Хавьер Перес де Куэльяр Совет ҳукуматининг таклифига биноан 27 март куни расмий визит билан Москвага келди.

Аэродромда меҳмонни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

△ Келишиб олинганига мувофиқ, шу йил апрель ойининг биринчи ярмида Прага шаҳрида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрлари комитетининг мажлиси бўлади.

△ Белгиланган хизмат муддатини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни 1983 йил апрель — июнь ойларида СССР Қуролли Кучлари сафидан бўшатиш ҳақида ҳамда гражданларни навбатдаги ҳақиқий ҳарбий хизматга чақириш тўғрисида СССР Мудофаа министрининг буйруғи эълон қилинган.

△ Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллиги ва вафот этган кунининг 100 йиллиги муносабати билан 1983 йилнинг 29 мартидан бошлаб қиймати 1 сўмлик эсдалик тангаси муомалага чиқарилади. Эсдалик тангасининг тафсилотлари ва унинг тасвири бугун тонгги газеталарда берилган.

16 апрель—коммунистик шанбалик куни

Шанбаликни тўла шай ҳолда кутиб олайлик

Тошкент шаҳар партия комитетида шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин раислигида В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига бағишланган коммунистик шанбаликка тайёргарлик ва уни ўтказиш бўйича шаҳар штабининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда Ленин район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Чурсин, Куйбишев район партия комитетининг иккинчи секретари А. Севастьянов, Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари О. Расулов, Акмал Икромов район партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Камолов, Собир Раҳимов район партия комитетининг иккинчи секретари В. Мурашов, Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари С. Хўжаева корхона, қурилиш, ташкилот ва муассаса меҳнат коллективларининг шанбаликка қандай тайёргарлик кўраётганлиги ҳақида ахборот бердилар. Мажлисда, шунингдек, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ободонлаштириш Бош бошқармаси бошлиғи Ш. Исломовнинг «қизил шанбалик» куни шаҳарни ободонлаштириш бўйича бажариладиган тадбирлар тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Мажлисда шаҳар меҳнат коллективлари коммунистик шанбаликни ҳар бир иш жойида энг юқори унумдорлик билан нишонлашга аҳд қилиб, катта тайёргарлик ишларини бажарганликлари қайд этилди, меҳнат байрами куни янги турар жой массивларини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга, спорт майдончалари ва саломатлик шаҳарчалари қурилишига алоҳида эътибор бериш лозимлиги таъкидланди.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ТОШКЕНТ БИЛАН ТАНИШУВ

Ўзбекистон пойтахтида АҚШнинг Тошкент билан биродарлашган Сиэтл шаҳридан келган туристларнинг катта группаси меҳмон бўлиб турибди. Улар ядро уруши хавфининг олдини олиш учун курашувчи «Таргит—Сиэтл» жамоат ташкилотининг аъзоларидир.

Делегацияни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов қабул қилди. У меҳмонларни биродарлашган шаҳар — Тошкентга тинчлик учун ҳаракатдек олийжаноб мақсадга келганликлари билан қизғин табриклади, Тошкент ҳақида, саноат ва қишлоқ хўжалиги тараққиёти, фан ва маданият соҳасидаги муваффақиятлар, совет халқининг, шу жумладан, Тошкент аҳолисининг тинчлик учун ҳаракати ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг маданият бўйича доимий комиссияси раиси, шаҳар партия комитетининг секретари М. Ф. Солдатов Совет Иттифоқи ҳамиша тинчлик сиёсатини ўтказиб келаётганлигини таъкидлаб ўтди. Бу интилиш КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андроповнинг «Правда» газетаси мухбири саволларига берган жавобларида ҳам яққол акс этган. Бу жавобларда ўртоқ Ю. В. Андропов бугунги кунда барча куч-ғайрат ядро хавфининг олдини олишга қаратилиши лозимлигини таъкидлаган.

Группа раҳбари, «Таргит—Сиэтл» жамоат ташкилотининг раиси жаноб Алдон Белл самимий меҳмондўстлик учун миннатдорчилик билдирди. Комитет аъзолари ядро хавфининг олдини олишга чақириқ остида 42 минг имзо тўплаш бўйича олиб борган катта иш ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Сиэтллик меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармасида муфти Ш. Бобохонов билан суҳбат бўлиб ўтди. Совет Ўзбекистони халқ хўжалигининг барча соҳаларида қўлга киритган ютуқлар билан туристлар республика халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида танишиш имкониятига эга бўлдилар. Киночилар уйида эса улар Совет Ўзбекистони ҳақидаги ҳужжатли фильмларни томоша қилдилар.

* * *

СУРАТДА: сиэтллик меҳмонлар Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида қабул пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

Социалистик мусобақа: меҳнат интизомини мустаҳкамлайлик

БАҲОНИ ЭҲМ ҚЎЯДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

ЧКАЛОВ номли авиация заводи (бирлашма илгари шундай деб аталарди)да корхонани бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси олтмишинчи йилларда пайдо бўлган. Йигирма йил ичида ахборот-ҳисоблаш марказининг ҳисоблаш тезлиги ниҳоятда кўтарилди, электрон-ҳисоблаш машинасининг хотира банки кенгайиб кетди. Мутахассислар ишлаб чиқариш самарадорлигига оид жуда чуқур ечимларни ишлаб чиқиш ҳамда машиналарга янги программаларни тезкорлик билан бериш имкониятига эга бўлдилар. Масалан, ЭҲМга ҳар куни қанча иш бажарилганлигини ҳисобга олиш топширилишини олайлик. Бунга ҳар бир ишчи бир смена давомида неча соат соф ишлаганлиги ва шунга кўра тариф ставкаси бўйича қанча ҳақ олиши ҳам киради. Агар корхонанинг планларни барқарор равишда бажариб келаётганлиги инобатга олинса унинг мукофот фонди ҳам барқарор эканлиги ўз-ўзидан маълум бўлади-қўяди. Демак, ҳар бир кишининг бир кунда қанча ишлаганлигини, унга қўшимча равишда қанча мукофот берилиши зарурлигини ҳам ҳисоблаш керак. Кунлик иш учун мукофот? Мана нима устида бош қотириш керак экан!

Илгари цехда мукофотларни ой охирларида — мусобақа якунларига қараб ҳисоблашишарди. Ҳар бир ходимнинг меҳнати ва ҳулқи жами тўрттала ҳафтага қараб баҳоланарди. Аммо шундай ҳоллар ҳам бўлардики, ишчи ой бошида прогул қилар, смена топшириқларини барбод этарди. Кейин эса ҳаракат қилиб илғорлар сафига ўтиб оларди. Кўпчилик эски гапларни унутиб юборарди.

ЭҲМ ёрдамида ҳар бир ишчининг бригада меҳнат жараёнидаги кундалик иштироки коэффициентини аниқлаш имкони туғилди. Табиийки, табель хизмати ва цех активларининг иши кўпайди. Моддий ва маънавий рағбатлантириш белгиси бўлган мукофот эса ҳар бир ишчи учун унинг ўз иш жойида қандай ишлаётганлиги кўзгуси бўлиб қолди. Мукофот иш натижалари омилидан доимий ҳаракатдаги омилга — Трофимов кейинчалик айтганидек, ишчи куч-ғайрати «пульсатор»ига айланди. Трофимов янгиликни дарров илғаган, унга меҳр қўйган кишилардан эди.

Ҳар куни эрталаб цех бошлиғи столида ахборот-ҳисоблаш маркази берган бир нечта машинограмма туради. Улар фақат ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйичагина бўлмасди. Ҳужжатларнинг иккитасини «асосий» деб аташади. Биринчисида — цехда неча киши ишлаганлиги, бир кун олдин қанча маҳсулот тайёрланганлиги, цех ва ишлаб чиқаришда ойлик план топшириқлари бажарилишининг ўсиб борувчи якуни, маром даражаси каби бир қанча маълумотлар бўлади. Иккинчисида — бригада ва бригададаги жами ишловчиларнинг шифрлари: у смена давомида неча соат ишлаганлиги, қанча ҳақ олиши мукофотнинг у оладиган иш ҳақидаги салмоғи қайд этиб борилади. Агар меҳнат интизоми бузиладиган бўлса, шифрларга қараб, нима юз берганлиги дарров аниқлаб олинади.

Цех ёки бўлим учун бу маълумотларнинг ҳаммаси яхши таниш. Уларнинг ўзлари неча ахборот-ҳисоблаш марказига шу маълумотларни беришган. Бу маълумотлар машиналарининг электрон миясида қайд этилган. Бироқ ана шу рақамларнинг трансформация қилиниши ниҳоятда қизиқ ўтади. Эрталабки планеркагача цех бошлиқлари, етакчи мутахассислар машинограммаларда ёзилганларни ўқишга улгуришади. Планёркада участка бошлиқлари, мастерлар танишишади. Танаффусда эса ишчиларнинг ўзлари ўқиб олишади. Ана шунда устун-устун рақамлар ишчилар юз-кўзида, характерларида, ишларида жонланади. Дастлабки қарашда бирлашмада меҳнат қилувчи ишчилар сон-саноқсиз туюлган оқим орасидан ҳар бир кишининг кеча қандай ишлаганлигини билиб олиш мумкин. Барча цехлар, барча бўлинмалар худди кафтдагидек кўринади.

Электрон-ҳисоблаш машиналарига бериладиган ҳужжатларнинг таркиби ва формалари умуман ниҳоятда ранг-баранг. Машина уларни ўзи тақсимлайди, ўзи қайта ишлайди. Энг муҳими, машиналарга бериладиган маълумотлар программа мақсадларига жавоб берса ҳамда актуал ва аниқ бўлса бас. Бу нарса маълумотларни дастлабки тарзда йиғиш билан шуғулланувчи хизматларни сергакликка ундади. Завод проходнойлари ўзларини ҳушёррок тортишди. Цехларда табель ҳисоб-китоблари ҳамма воқеаларни қайд этадиган, кўнгилли халқ дружиначилари ва оператив комсомол отрядлари корхона ичкариси ва ишчилар шаҳарчаларидаги ўз постларида янада аниқроқ, самаралироқ турадиган бўлиб қолдилар.

Бўлинмаларнинг ҳар бирида рўй бериши мумкин бўлган қилмишлар турига қараб йўқотиладиган иш вақти, техника хавфсизлиги ва технология режими бузилишларини баллар билан баҳолаш социалистик мусобақанинг ҳар ой, квартал ва йил бўйича якунларини оператив баҳолаш имконини берибгина қолмайди. Бирлашма партия комитети секретари Ўткир Тўхтамуродович Султонов фикрича, у маъмурият ва жамоат ташкилотларига амалий ҳаракатлар учун кўргазмали материал беради.

КАДРЛАРГА тақчиллик сезадиган агрегат-йиғув цехидаги прогуллар, таъбир жоиз бўлса, ўз хусусиятига эга. Бу ерда тез-тез такрорланиб турадиган воқеа шундан иборатки, янги ишчи ҳужжатларини расмийлаштиради. Кейин эса бирданига ишга чиқмай қолади. Нима учун шундайлигини аниқлагунларича ЭҲМ йўқотилган киши-кунларни ҳисоблаб бораверади. Қарабсизки, орадан кўп ўтмай, цех бошлиғи «Мени ўз аризамга биноан...» ёки мастернинг «Синов муддатини ўта олмади» дастхати ёзилган қоғозни олади. Аммо, у шулардан бошқа янги ишчи ҳақида нималарни биларди? У ҳали ҳеч нимани билишга улгурмаган эди. В. Д. Костекнинг агрегат-йиғув цехига бошчилик қилаётганига кўп бўлгани йўқ. Шунга қарамай, бу нарса тартибсизликнинг ўзгинаси, кўп нарсадан хабарсиз юриш эканлигини тушунишга улгурди.

Цехда йиғилиш ўтказиладиган бўлди. Уни ўтказишга бирлашма бош директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Виктор Николаевич Сивецнинг ўзи келди. Йиғилишда кадрлар билан ишлаш яхшиланганлиги қайд этилди. Аммо бу ҳали ишлар ўнгланиб кетганлигини билдирмасди. Прогулчи, деб ҳисобланадиганларнинг кўпчилиги 17—23 ёшлардаги йигитлар эканлиги, айниқса, ташвиш туғдирарди. Йиғилишда уларни ўринларидан турғазишди. Дардларини айтгилари келмасди. Шунда синчков ва ўйчан мастер Нефёдов ҳамма сирни ошкора қилди. Кўпгина бригадаларда ишга янги келганларга унчалик эътибор қилинмас экан.

Йиғилишда яна бир воқеа юзага қалқиб чиқди. 6 январда тушликдан кейин агрегат-йиғув цехига Омонов, Бабишев, Губанов, жами 7 киши қайтиб келмаганлигини проходной қайд этган, ЭҲМ эслаб қолган эди. Уларнинг ҳаммаси ажойиб клепальщчилар эди. Костек: «Уларга рухсат берилган эди», деб тушунтиришга ўтди. Шпангоутлар цехга келмаган эди. Шунда йигитлар, улар келганда бошқа сменага ишга келамиз, дейишибди... ЭҲМнинг эса бу билан нима иши бор. У ўз вазифасини билади: ишга келмадингми, тамом-вассалом. Хулосани эса ўзларинг чиқариб олаверинглар. Йиғилиш бир овоздан цехда ишлаб чиқаришни ташкил қилишда камчиликлар бор, деб айтди. Шпангоутларни етказиб беришни кечиктиришяптими? Стеллажлар етмайдими? Йиғилишга турдош цехлар раҳбарларини, бош механик хизмати ходимларини таклиф қилишди. План, таъминот технология интизомисиз меҳнат интизоми ҳақида гапириб ўтиришга ҳожат бормиди?!

ЭҲМнинг меҳнат интизоми ва ҳар бир иш жойида меҳнат самарадорлигини таҳлил қилиш программаси бўйича ҳозирги иши ноёбдир. Унинг тажрибасини шу тармоқдаги кўпгина корхоналардан ташқари бошқа корхоналар ҳам ўзлаштирмоқдалар. Ахборот-ҳисоблаш маркази коллективи, кадрлар бўлими, В. П. Чкалов номли бирлашма жамоат ташкилотлари ўзи учун эса бу кундалик иш, техника вазифасидир.

— Дастлабки пайтларда, — табассум қилади ахборот-ҳисоблаш маркази бошлиғи А. Вишневский, — ҳатто бизни аския қилиб юришди. ЭҲМ ва ишлаб чиқаришнинг бир-бирига алоқадорлигини тушунамиз. Лекин мусобақанинг моҳиятини алгебра билан алмаштириш мумкинми? — дейишди улар. Биз эса алмаштирмоқчи ҳам эмасмиз. Биз рўй берадиган ҳар бир шарт-шароитни аниқ таҳлил қилишга интиламиз.

ЭҲМ корхонадаги ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар йўналишини ўзгартиришга ёрдам берди. Бу ишларнинг оғирлик маркази интизом ва ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олишга кўчди.

Ақлли машина ақлли қўлларда бўлиб чиқди. Биз шундай хулоса чиқаришни истардик. Қатъий ҳисоб-китоблар коллектив қалбини, унинг зарбдор меҳнатга бўлган кўтаринки руҳини бўғмади. Меҳнат интизоми учун кураш фақат илмий асосларда олиб борилмоқда. Шунинг учун ҳам у самаралидир. Интизом бузишлар сони — бу ҳақда менга партия комитетида дастлабки натижалар сифатида айтишди — кескин камайди, прогуллар туфайли иш вақтининг йўқотилиши 25,3 процентга қисқарди.

Ахборот-ҳисоблаш маркази коллективи эса ҳозир янги қизиқарли иш билан банд. Орадан кўп ўтмай, ЭҲМ худди шундай дадиллик ва аниқлик билан бирлашмага ҳар бир ишчи ҳаётининг социал даражаси тўғрисида ҳам ишончли маълумотларни бера бошлайди.

Г. ДИМОВ,

«Известия»нинг ўз мухбири.
Тошкент.

(«ИЗВЕСТИЯ», 1983 йил 25 март).

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Шўрчида керамзит заводи қурилди. Бу Ўзбекистон жанубида қурилган дастлабки шундай корхонадир. Завод ҳар йили 100 минг куб метр юқори самарали бинокорлик материаллари етказиб беради. Шеробод даштида топилган Тангимуш аргиллит лой кони керамзит ишлаб чиқариш учун хом ашё бўлади. Қурила бошланган катта карьерда ҳозирнинг ўзидаёқ темир йўл ётқизила бошланди.

* * *

Қўриқдаги Х. Носиров номли совхоз хонадонларига табиий газ келтирилди. Газ Жиззах районининг марказига ҳам олиб келинди. «Джиззакгоргаз» беш йиллик бошидан бери қувурлар ётқизиб, қишлоқ хонадонларидан мингтасига қувур ўтказиб, плиталар ўрнатди ва ёқилғи бера бошлади. Йил охирига бориб, қўриқдаги яна 640 хонадонни газлаштириш мўлжалланади.

* * *

Ихтисослаштирилг а н «Тожикистон» совхозида тайёрланган момиқ рўмоллар машҳур Оренбург рўмолларидан қолишмайди. Бу ерда тўқилган момиқ рўмолларнинг дастлабки туркуми магазинларга жўнатилди. Чеварлар мураббий Магфия Ҳасанова бошчилигида эчки момиғидан рўмоллар тўқидилар. Янги цехда бир йилда улар мингта шундай рўмол тайёрлайдилар.

* * *

Фарғонадаги химиявий тола заводининг ходимлари Фарғона политехника институти олимларидан урчуқларга сурваладиган мой тайёрлашни ўрганиб олдилар. Институт мутахассислари мой таркибини такомиллаштиришга муваффақ бўлдилар, натижада ҳар бир урчуқнинг хизмат муддати икки баравар узайтирилди. Янгиликдан корхона йилига 20 минг сўм фойда олади.

* * *

Қўқон консерва заводининг меҳнаткашлари Уренгой—Ужгород газ қувури қурувчиларига икки вагон — 50 тонна қоқи жўнатдилар. БАМга ҳам шундай маҳсулот жўнатишга ҳозирлик кўрилмоқда. Ишчилар кузда ғамлаб қўйилган маҳсулотлардан беҳи мураббоси ва жемлари тайёрламоқдалар.

(ЎзТАГ).

Тошкент упа-элик фабрикасининг маҳсулотлари ғоят харидоргир. Фабрика коллективи ҳам фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳаракат қилади. Илғор ишчилар — духи қадоқловчилар Н. Хузлахметова ва З. Рогозина меҳнатда юксак натижаларга эришиб, смена топшириқларини мунтазам 30—40 процент ортиғи билан адо этишяпти.

СУРАТДА: духи қадоқловчилар Н. Хузлахметова ва З. Рогозина.

Илм-фан—ишлаб чиқаришга

Унумдорлик атласи

Урганч районидаги Охунбобоев ва Чапаев номли колхозларда ерларнинг унумдорлигини ошириш учун гектар бошига атиги 10—15 грамм «дори» керак бўлди. Мис ва рух микроэлементлари ана шу «дори» бўлди. Аммофосда микроэлемент қўшилганида пахтанинг ҳосилдорлиги бирданига бир ярим баравар, гектар бошига 40 центнерга қадар кўтарилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тупроқшунослик ва агрохимия институтининг олимлари ернинг сирини очишда деҳқонларга ёрдам бердилар. Хоразм воҳасини тадқиқ этиш — Ўзбекистон тупроғининг микроэлемент таркибини ўрганишга доир катта кўламдаги ишларнинг бир қисмидир, холос. Институтнинг қишлоқ хўжалик фанлари доктори Екатерина Круглова раҳбарлигидаги ходимларидан катта бир группаси ўн йилдан кўпроқ вақтдан буён шу иш билан шуғулланади. Натижада республика деҳқонлари қўлида бўлган ғоят хилма-хил тупроқ карталари ёнига яна битта «унумдорлик атласи» қўшилди. У республиканинг жамики суғориладиган ерлари таркибидаги мис, руҳ, бор, марганец, молибден хусусида ҳар ёқлама «консультация» бера олади.

(ЎзТАГ).

ФАКТ ВА ШАРҲ

Молларга озуқани қаердан оламиз?

Менинг ёшим 73 да. Олти фарзандим, тўққиз набирам бор. Йигирма йилдан бери қора мол боқиб, унинг сут, қатиғини истеъмол қиламан. Набираларимга ҳам бу жуда зарур. Биз истиқомат қилаётган маҳаллада менга ўхшаш оилалар жуда кўп. Айтингчи, мен озуқани давлат томонидан қандай йўл билан олишим мумкин!

Ж. АКБАРОВ.

Н. БОБОЕВ,

Куйбишев район озиқ-овқат савдоси бўлимининг директори.

— Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг савдо Бош бошқармаси кўрсатмасига биноан районимизда истиқомат қилувчи инвалидлар, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва моллари бор бошқа ҳамшаҳарларимиз учун маълум миқдорда озуқа ажратилади. Яқинда бизга шундай озуқанинг 15 тоннаси ажратилди. Бинобарин ана шу озуқани олиш ниятида бўлган кишилар ўзлари яшаб турган районларидаги ижроия комитетдан қанча озуқа ажратиш лозимлиги ҳақида рухсатнома олиб келиб, навбатга туришлари керак.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«КОМИССИОН МАГАЗИНЛАРДАГИ ДАЛЛОЛЛАР»

«Ташкомиссионторг» директори П. Йўлдошевнинг хабар қилишича, шу йил 5 февралда «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақола торгнинг кенгайтирилган Советида магазин мудирлари, қабул қилувчи товароведлар ва катта сотувчилар иштирокида муҳокама этилди. Савдо қоидалари бузилишига йўл қўйган ходимларга нисбатан интизомий таъсир чоралари кўрилди.

Шу йилнинг 9 февралида «Комиссионторг» бўйича чиқарилган буйруққа мувофиқ, аҳолидан комиссияга буюмларни қабул қилишни рад этгани, қўпол муомалада бўлгани учун 9-магазин товароведи Н. Шишова уч ойлик муддатга кичик сотувчи лавозимига пасайтирилди.

9-магазин мудири З. Орипов комиссион савдо қоидалари бузилгани, қўл остидаги сотувчилар ва товароведлар ишини яхши назорат этмагани ва сиёсий-тарбиявий ишнинг бўшлиги учун бир йиллик муддатга сотувчи лавозимига пасайтирилди.

Буюмларни комиссияга қабул қилишни рад этгани учун 4-магазин мудири вазифасини бажарувчи Р. Соатов уч ойлик муддат билан кичик сотувчи лавозимига пасайтирилди.

Аҳолидан буюмларни комиссияга қабул қилишни рад этгани учун 41-магазин мудири Э. Чаушян олти ойлик муддат билан сотувчи лавозимига пасайтирилди.

Буюмларни комиссияга қабул қилишда чакана прейскурант нархлар қўйилишини бўш назорат этганлиги учун нархлар бўйича катта экономист Д. Аксанянга виговор эълон қилинди. Комиссион магазинлар иши бўш назорат этилганлиги, аҳолидан буюмларни қабул қилиш рад этилгани, квитанциялар нотўғри расмийлаштирилгани учун торг катта товароведи Л. Ямбулатовга ва торг катта савдо инспектори А. Ҳакимовга виговор берилди. Буйруққа мувофиқ, магазинлар ишини назорат этиш кучайтирилди ва комиссион савдо қоидаларини бузувчиларга нисбатан қаттиқ интизомий таъсир чоралари кўрилмоқда.

Ҳозир, деб хабар қилади П. Йўлдошев, аҳолидан буюмларни комиссияга қабул қилиш прейскурант асосида амалга оширияпти, мўйна буюмларнинг квитанцияларида мўйна миқдори дециметрларда кўрсатиляпти.

Торгда ишлаб чиқилган тадбирларга кўра, комиссион савдонинг ташкил этилишини яхшилаш мақсадида эндиликда барча комиссион магазинлар аҳолидан буюмларни комиссияга қабул қилишни дам олиш кунисиз, ҳар куни амалга оширмоқда. Бу йил иккита магазин истиқболли — ўз ўзига хизмат кўрсатиш усулига ўтказилади, олинган хорижий буюмлар учун хоналар ташкил этилади. Барча магазинлар етишмаётган ва қўшимча чакана нарх прейскурантлар билан таъминланади. Торгда пештахта ходимлари учун буюмларни тўғри баҳолаш масалалари бўйича семинар машғулотлари ташкил этилади.

«ШУ ҲАМ ХИЗМАТ БЎЛДИМИ»

Газетамизнинг 18 феврать сонида ана шу сарлавҳа остида мақола берилиб, унда 8-ҳаммомда аҳолига ёмон хизмат кўрсатилаётганлиги, ҳаммомга кирувчилардан ошиқча нарх олинаётганлиги танқид қилинган эди. 4-кир ювиш ва ҳаммомлар комбинатининг бош инженери З. Зиётовнинг редакцияга маълум қилишича 8-ҳаммом реконструкция қилиниб, эркаклар бўлими фин ҳаммоми усулига ўтказилган.

Мактаб ёшигача бўлган болалар (7 ёшгача) ҳар бир катта ёшдагилар билан бирга ҳаммомга бепул киритилади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Дунёга машҳур

Чехияда биринчи марта 1088 йилда пиво тайёрлана бошланган эди. Бироз аччиқ тамли серкўпик бу ичимлик бугунги кунгача дунёга машҳур бўлиб келяпти. Кўпгина шаҳарлар ва республика шаҳарлари — Прага, Чески-Будеевица, Острова, Кутна-Гораларда Чехословакия пивоси тайёрланади. Лекин Ғарбий Чехиянинг Пльзен шаҳрида тайёрланадиган пивога бўлган талаб тобора ортиб бормоқда.

Шаҳар 1295 йилда ташкил топган. Шундан бери бу ерда пиво ишлаб чиқарилади. Илгарилари бу иш билан кўпгина шаҳарликлар шуғулланар эдилар, кейинчалик эса бу ичимликни тайёрлаш иши фахрий ҳуқуққа эга бўлган кишиларгагина таалluқли бўлиб қолди. Бундай кишилар албатта ўз шахсий уйларига эга бўлишлари лозим эди. Пиво Музейини томоша қилган киши унинг тарихи билан янада яқинроқ танишиш имконига эга бўлади. Музей қадимий пиво пишириладиган уйлардан бирига жойлашган.

Ҳозирги вақтда жаҳонга машҳур бўлган Пльзен пивоси «Праздрой» миллий корхонаси томонидан ишлаб чиқарилади. Пиво тайёрлашда Жатец шаҳри теварак-атрофида етиштириладиган чех солоди ва хмель ўсимликларининг биринчи сортлари, шунингдек махсус қудуқ сувларидан фойдаланилади. Кейин тайёрланган маҳсулот яхши мумланган дуб бочкаларда уч ой давомида ачитиб қўйилади. Бу бочкалар 0+2 градусли температурага эга бўлган ертўлаларда сақланади.

Пльзен пивоси ҳозир 80 давлатга экспорт қилинади. Бу маҳсулотга бўлган талаб тобора ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб «Праздрой» заводини кенгайтириш ва реконструкциялаш ишлари бошлаб юборилди. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш миллион гиктолитрга кўпайди. Яқин кунларда реконструкция ишлари ниҳоясига етказилади. Ана шунда бу завод-гигант ҳар йили 3 миллион гиктолитр пиво тайёрлаш қувватига эга бўлади.

ОФИЦИАНТ—ВЕТЕРАН КОЛЛЕКЦИЯСИ

Славакиянинг Пиештян курорти санаторийларидан бирининг хизматчиси Алоис Юрча меню коллекциясини тўплаш билан шуғулланади. 35 йил давомида у Европа, Ҳиндистон, Хитой ва Япония кафе ва ресторанларидан беш юздан ортиқ меню тўплашга муваффақ бўлди Юрча мутахассислиги бўйича официант. Унинг айтишича, меню ҳам ўз навбатида тарихий аҳамиятга эга эмиш. Яқинда «Термия-Палац» санаторийсидан Юрча коллекцияси виставкаси ўрин олди.

Коллекционер 75 ёшини нишонлади. Лекин у ҳамон меню йиғиш билан қизиқади. Бу борадаги ўз билим тажрибасини ёшлар билан ўртоқлашади. Мана, бир неча ўн йиллардан бери у Славакиянинг гастрономия бўйича ўтказиладиган барча конкурсларида профессионал жюри составини бошқариб келмоқда. У ўзи меҳмонхона хўжалиги бўйича дарс берадиган Пиештяндаги ўрта мактабида юзлаб малакали маиший хизмат мутахассисларини етиштирди.

ТЕЛЕФОНГА—100 ЙИЛ

Прагадаги миллий техника музейидан ўрин олган энг қизиқарли экспозициялардан бири «Чехословакия телефонига 100 йил» деб номланган виставкадир. Бу ерга ташриф буюрувчилар биринчи телефон аппарати ва қўл коммутаторидан тортиб ҳозирги телефон, приборлар ва қурилмалар тарихий тараққиёти билан танишиш имкониятига эга бўладилар. Виставкани томоша қилган киши Прагада биринчи телефон алоқаси 1881 йилнинг 21 майида бўлиб ўтганини билиб олади. 1883 йилда Прага шаҳар телефон алоқалари махсус дафтарида ҳаммаси бўлиб 95 абонент қайд қилинган эди.

Бу виставка ўтган йили Англия, Франция, ГФР ва Ғарбий Берлинда ҳам намойиш этилди. Тез кунларда уни москваликлар ҳам томоша қилишлари мумкин.

Ҳамкорликнинг янги объекти

ДЕҲЛИ. Вайдан шаҳри яқинидаги (Ҳиндистоннинг Мадхья — Прадеш штати) Виндхья тоғлари этагида жойлашган ва бир вақтлар жазирама офтобдан қовжираган, одам оёғи тегмаган тошлоқ жойлар жуда катта қурилиш майдончасига айланди. Бу ерда сал кам 1500 гектар майдонда энергетика соҳасида Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигининг янги объекти — «Виндхьячал» иссиқлик электр станцияси қурила бошланди.

«Нэшнл геральд» газетасининг ёзишича, бу иссиқлик электр станцияси Ҳиндистондаги энг йирик станциялардан бири бўлиб қолади. Унинг лойиҳадаги қуввати 3 миллион киловаттдир. «Виндхьячал» станцияси ҳосил қиладиган электр энергияни Мадхья — Прадеш, Махараштра ва Гужарат штатлари оладиган бўлади. Бу иссиқлик электр станциясининг биринчи навбатини 1987 йилнинг ўрталарида қуриб битказиш режалаштирилмоқда.

Янги станция шу районда СССР ёрдами билан вужудга келтирилаётган Синграули кўмир кони базасидаги йирик ёқилғи-энергетика комплекси составига киради. Комплекс йилига 14 миллион тонна кўмир чиқариш қувватига эга бўлган Нигахи кўмир разрезини, иккита бойитиш фабрикасини ва электр узатиш линиясини ўз ичига олади. Комплекс яқин-атрофдаги районларнинг экономикасини тез юксалтиришга, саноат ишлаб чиқаришини кўпайтиришга ёрдам беради, сал кам 2.5 миллион кишини иш билан таъминлайди.

Болгария Халқ Республикасида мана икки йилдирки, болалар етти ёшидан эмас, балки олти ёшидан мактабга қатнайдилар. Ўқиш дам олиш, меҳнат ва спорт машғулотлари билан қўшиб олиб борилади. Ягона ўрта политехника мактаби умумтаълим системасини янада ривожлантиришнинг асоси бўлиб қолади. Бунда совет педагоглари катта ёрдам кўрсатдилар.

СУРАТДА: Исперих шаҳридаги Людмила Живкова номли мактабда.

БТА—ТАСС фотоси.

∴ ∴ ∴

Афғонистон Демократик Республикасида халқ ижодини қайта тиклашга катта эътибор қаратилмоқда. Афғон усталарининг буюмлари мамлакат ичкарисида ва унинг ташқарисида машҳурдир.

СУРАТДА: мисгар иш устида.

ТАСС фотохроникаси.

ЕР ЮЗИ АҲОЛИСИ

НЬЮ-ЙОРК. 1981 йилда ер юзи аҳолиси тўрт миллиард 508 миллион кишига етган, унинг ярми—икки миллиард 625 миллион киши Осиёда яшаган. Америка аҳолиси 623 миллион, Европа аҳолиси (СССРсиз) — 485 миллион, Африка аҳолиси 484 миллион кишига етган. БМТнинг бу ерда эълон қилинган демографик йилномасида ана шу маълумотлар келтирилган.

Ер юзи аҳолисининг сал кам учдан бир қисми 15 ёшга етмаган ва 6 процентигина 65 ёшдан ошган кишилардир.

Энг кўп кўпайиш Африкада — бу ерда аҳоли йилига ўртача 2—3 процент кўпаймоқда. Европада энг кам ўсиш қайд этилган. Бу ерда аҳоли ўрта ҳисобда камида 1 процент кўпаймоқда.

Статистика тўпламида аҳолиси кўп бўлган 25 та мамлакат рўйхати берилган. Бунда Хитой биринчи ўринни эгаллайди, ундан кейин Ҳиндистон, Совет Иттифоқи, АҚШ, Индонезия туради.

Қисқа хабарлар

БУХАРЕСТ. Руминия қурилиш саноати министрлигининг ташкилотлари шу йил бошидан буён энергетика, машинасозлик, металлургия ва саноатнинг бошқа тармоқларида 12 та энг катта ишлаб чиқариш объектларини фойдаланишга топширдилар. Булар орасида Орадя шаҳридаги иссиқ манбалардан фойдаланадиган Руминиядаги биринчи электростанция, Ботошанидаги йирик панелли уйсозлик заводи бор. Бир йил ичида жами 485 та саноат ва агрозоотехника қувватларини ишга тушириш мўлжалланган. Дунай-Қора денгиз каналини, Анин шаҳрида иссиқлик электростанциясини, Рошия-Поенида ва Молдова-Ноуэда кон қазиш комбинатларини қуриш, Мидиядаги нефть химия комбинатини кенгайтириш учун катта маблағлар ажратилди.

* * *

ИСЛОМОБОД. Юристлар маҳаллий уюшмасининг Фейсалободда бўлиб ўтган кенгашида сўзга чиққан демократия ўрнатиш ҳаракати ташкилотининг раҳбари Саид Мунир билан тарқатилиб юборилган Таҳрик-и-истиқлол сиёсий партиясининг матбуот масалалари билан шуғулланувчи секретари Чоудри Сафдар Али барча сиёсий маҳбуслар дарҳол озод қилинишини ва ялпи сайлов ўтказилишини талаб қилдилар. Кенгаш қатнашчилари мамлакатда ҳарбий ҳолат бекор қилинишига ва 1973 йилги конституция амал қилинишини тиклашга даъват этувчи резолюцияни қабул қилдилар.

* * *

МЕХИКО. Сальвадорда давлат сиёсати даражасига кўтарилган террор ва зўравонлик натижасида сўнгги 12 ой мобайнидагина 600 мингдан кўп киши мамлакатни ташлаб чиқиб кетди. Сальвадор халқи билан бирдамлик халқаро фронтининг «Ультимас нотсиас де эксельсиор» газетасида эълон қилинган баёнотида шу ҳақда гапирилади.

1979 йилнинг октябридан 1982 йилнинг декабригача, деб уқтириб ўтилади ҳужжатда, диктаторлик режимининг жаллодлари ва улар хизматида бўлган ўта ўнг ҳарбий бўлинмаларнинг шайкалари Сальвадор гражданларидан 40 мингдан кўп кишини қириб юбордилар. Юзлаб кишилар бедарак йўқолди.

* * *

БАМАКО. Мали пойтахтида «Аҳоли ва ривожланиш» мавзуида халқаро семинар бошланди. Семинарни БМТ ривожланиш программасига мувофиқ Яунде (Камерун) демографик тадқиқотлар институти уюштирди.

Учрашувнинг вазифаси Африка давлатларини ривожлантиришни планлаштиришда демографик маълумотлардан фойдаланиш юзасидан тавсиялар ишлаб чиқиш, шунингдек Африка давлатларида рўй бераётган иқтисодий ва социал жараёнларни ўрганишдан иборат.

ҚУМ ҚАЗИЙДИГАН КЕМА

ГАВАНА. Бу ерда пойтахтдаги Регла районидаги кемасозлик корхонасидан бир кема сувга туширилди. Бу кема денгиз тубидан қум қазиб олиб, уни керакли жойга етказиб беради. Қурилиш саноатида бу қумдан кенг кўламда фойдаланилади.

Кубалик инженерлар лойиҳалаган янги кеманинг ҳажми 630 тонна бўлиб Совет Иттифоқида ясалган иккита кучли дизель мотор билан таъминланган. Кема 33 метр чуқурликкача ботириладиган махсус чўмичли крани ёрдамида оролнинг соҳил бўйидаги сувда кўпдан-кўп қум, оҳак карьерларини қазийди.

ОЛМОС

I. ТАЪЗИМ

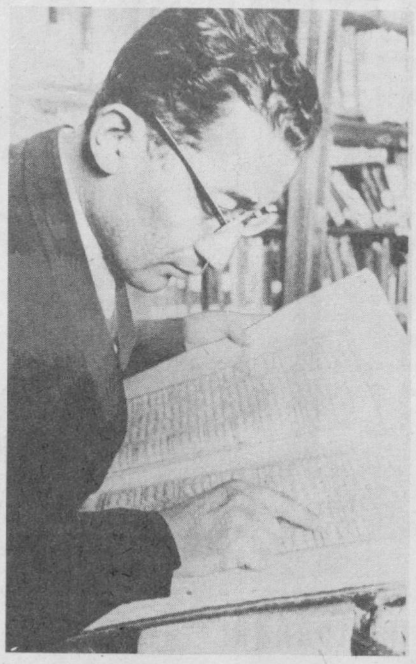

Фарзандлар оталар ҳақида

Севикли ва ардоқли шоиримиз Ғофур Ғуломнинг қизи, СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси Олмос «Шайдо», «Баҳс», «Яйранг, қушлар» сингари ҳикоялар тўпламларининг муаллифи. Унинг отаси ҳақидаги хотиралари ҳам кўпчиликка яхши маълум. Бу хотираларда атоқли шоиримиз ҳаётининг бетакрор лавҳалари, асарларининг яратилиш жараёни, ҳамкасб дўстлари билан учрашувлари, инсонийлик фазилатлари қаламга олинган.

Ёзувчи отаси ҳақидаги ана шу хотиралари асосида китоб тайёрламоқда. Кўпчилик газетхонларимиз бизга йўллаган хатларида академик шоир Ғафур Ғулом ҳақидаги ана шундай хотираларни ўқиш истагини баён этишган. Биз шоир юбилейи арафасида ёзувчи Олмос Ғуломованинг ана шу китобидан айрим саҳифаларни газетамизда ёритамиз. Бугун эътиборингизга дастлабки лавҳани ҳавола этмоқдамиз.

Инсон ўзи учун энг улуғ, энг муқаддас, жонидан афзал кишисини «ота» деб атайди. Умри борича ундан ўрганади, тақлид қилади, унга лойиқ фарзанд бўлиш орзусида яшайди.

Ота фарзандга ҳаёт берувчигина эмас, унинг тетапоя таассуротларини шакллантирувчи мураббий ҳамдир. Оила фаровонлиги, тинчлиги, тўкинлиги, фарзандларнинг камолоти ота меҳнатининг самарасидир.

Менинг ҳам мурғак ёшлигим даҳшатли уруш йилларига тўғри келганди. Шу йилларда дадам ўзининг шоҳ асарларини ёзганлар. Бу асарлар ўз-ўзидан дунёга келмаган, албатта. Қанча меҳнат, машаққат, вақт сарф бўлган унга! Шунга қарамай, уйимиз гавжум, ҳазил-мутойибага тўла, биз болаларнинг қалби эса катталарнинг меҳри билан мунаввар эди.

Уйимиздаги ҳамжиҳатлик, аям билан дадамнинг бир-бирларига самимий ҳурмати ва чуқур муҳаббати, хуллас, оиламиз мустаҳкамлиги биз — фарзандларнинг камолоти учун кенг имконият яратган эди.

Уруш даврининг ўзига хос қийинчиликларини сезардик, лекин иродамиз мустаҳкам, бу оғир вазият вақтинчалик эканига ишончимиз комил эди.

Маҳшар ҳаётнинг
ҳам чегараси бор,
Зулм занжиридан
сўкилар тугун.
Информбюромиз
башорат берар:
Муқаддас арафа
кунлари букун.
Бизнинг кўчада ҳам
байрам бўлажак.
Қиёмат куннинг
ҳам сўнгги бор
ахир,
Бўлмағай бу зулмат
билониҳоя,
Ватаним, тонг тўйи
ғоятда яқин,
Енгажак мутлақо
ленинча ғоя,
Бизнинг кўчада
ҳам байрам
бўлажак.

Бу сатрларни ёзган инсоннинг ғалабага, нурли келажакка катта ишончи ва метиндек иродаси бор эди. Шунинг учун ҳам унинг қалбидан қуйилиб келган ҳар бир сатр фақатгина оила аъзоларининг эмас, балки миллионлаб кишиларнинг ғалабага ишонч туйғуларини мужассамлантирганди.

Дадамлар ўша йили бир группа санъаткорлар билан аскарларимизга совға олиб, фронтга жўнадилар. Эрта баҳор эди, экин-текин қилиш мақсадида, бўлса керак, биз боғ ҳовлимизга кўчган эдик. Чунки у ерда аям озми-кўпми деҳқончилик қилардилар. Мева-чева катта оиламизга етиб турарди.

Ўша йили уйимизга эвакуация қилинган ёзувчилар, шоирлар, рассомлар жуда кўп келишарди. Аямларнинг ёпган зоғора нонлари, жўхорилари, талқону мошхўрдалари, ширин сўзлари, илиқ муносабатлари фақат бизга эмас, уларга ҳам ёқарди. Ўшанда дадамнинг шогирдлари Саид Аҳмад ака, Ваҳоб ака Рўзиматов бизникида туришарди.

Дадамлар урушга кетганларида аям жуда хавотирланиб, кўп йиғлардилар. Биз ҳам атрофдаги тенгқурларимизга қараб, хўрсиниб қўярдик. Дадамлар ёзган «Соғиниш», шеъри ўша пайтдаги руҳиятимизга мос келарди:

Зўр карвон йўлида
етим бўтадек,
Интизор кўзларда
ҳалқа-ҳалқа ёш.
Энг кичик заррадан
Юпитергача
Ўзинг мураббийсан,
хабар бер Қуёш.

Мен, опам Холида, акам Улуғбек дадамларнинг эркалатишлари, қизиқ-қизиқ гапларини соғинардик, узоқ хавотирли кечаларда аямлардан дадам айтган эртакларни сўзлаб беришларини сўрардик, кундузлари аямларга кўмаклашардик. Холида опам уй ишларини бажарарди, Улуғбек акам аямларга мош теришар, экинларни чопишарди.

Шаҳар ҳовлига кўчганимизда дадам келдилар. Биз роса гевиндек. Кўчамизда байрам бўлиб кетди. Чунки дадамларга қўмондоннинг ўзи ханжар совға қилипти. Бу ханжарни ҳаммага ғурурланиб кўрсатардик.

Дадамларни кўргани ҳамма таниш-билиш, ёр-биродарлар, қавм-қариндошлар келишар, фронтда кўрган-кечирганларини мароқ билан тинглашарди.

Мен ва ўртоқларимга дадам келтирган монпасье жуда ёқиб тушганди. Назаримда ўша монпасьелардан мазалироқ конфет ҳали ҳам йўқдай!

Дадамларнинг болажонлиги, кўчамиздаги ҳар бир боланинг исмини билиши, уларнинг ҳар бирига мос шеър тўқиб ташлаши ҳаммани жуда-жуда қувонтирарди.

Дадам ўз бошидан ўтган аччиқ етимликни бизга эртаклардагидек қилиб, чуқур ҳаяжон билан айтиб берардилар. Шу сабабдан бўлса керак, болаларга етимларга ғоят меҳрибонлик кўрсатар уларнинг тақдирига бефарқ қарай олмасдилар. Бирор кимсанинг қийналганини кўрсалар, уйимизга олиб келар, аям эса ўз оила аъзомиздек қабул қиларди. Булардан Ҳамиджон ака, Ҳусанжон ака, Ғуломжон ака, Нуриддин ака, Сотволди акаларни биламан. Улар ҳали ҳам бизга ўз акамиздек. Дадам ҳам уларга ўз фарзандларидек муносабатда бўлардилар.

Мен етим ўсганман,
Оҳ, у етимлик...
Вой бечора жоним —
Десам арзийди.
Бошимни силашга
Бир меҳрибон қўл,
Бир оғиз ширин сўз
Нондек арзанда.
Мен одам эдим-ку..
Инсон фарзанди...
Сен етим эмассан,
Ухла, жигарим...

Ҳа, дадам бирорта боланинг ўксиганига чидай олмасди. У кишининг айтишларича, болаликдаги ўксиб йиғлаш бир умрга эсдан чиқмайди. Шу сабабдан дадам ҳар бир боланинг кўнглини кўтарар, меҳр кўрсатиб эркалардилар. Қўшнилар, қариндошларнинг етим қолган фарзандлари кўнглини олишга ҳаракат қилардилар. Менга нима олиб берсалар, отаси урушда бўлган ўртоқларимга ҳам ўшандай бирор нарса тортиқ қилардилар.

Эсимда, мен ҳар бир қизча сингари болалигимда ялтироқ тақинчоқларни яхши кўрардим. Дадамлар Аҳмаджон заргардан бир жуфт билакузук келтирганди. Мен, жуда-жуда қувониб кетган эдим. Уруш вақти, зебу-зийнат билан кимнинг иши бер дейсиз. Лекин бола болада, дадамларнинг бўйинларига осилиб олдим. Дадам бўлсалар:

— Қизим, бир айтчи, сенга яна нима олиб берай? — дедилар. Мен санаб кетдим:

— Атлас кўйлак, духоба нимча, варварит, манови бармоғимга узук, дедим. Тилимнинг чучуклиги ёқса керак, дадамлар яна нималарнидир сўрадилар... Шу вақт қўшнимиз Салом хола келиб қолдилар, ёнида қизи, менинг ўртоғим Саодат бор эди. Улар кўп йиғлашган бўлса керак, кўзлари шишган. Саодатнинг дадасидан «қора хат» келганини билардик. Дадам озми-кўпми ёрдам қилиб турардилар.

Кейин билсак, ака-укаларга ота мерос ҳовли сотилиб кетиб, улар бошпанасиз қолишибди. Дадамлар жуда хафа бўлиб, Салом холага таскин бердилар-да:

— Салом опа, йиғламанг, бизнинг уй сизники, бирга турайлик, — дедилар. Салом хола бош чайқаб, йўқ ишорасини қилди.

— Ғафуржон, ўғилларим шўх, тўполончи. Сизнинг ишингиз нозик... Болаларим сизларга халал беради. Муҳаррамхон, дадаси ёзаётганларида ҳеч кимни тўполон қилдирмайман, хоналарига болаларни киргизмайман, бунга болаларим ҳам ўрганишган, деганларини кўп эшитганман. Бўлмайди, болаларим дадасидан шум хабар келгандан бери яна ҳам бебош бўлиб кетди. Нима қилишимни билмай қолдим, — деб йиғлади.

— Салом опа бўлмасам, бизнинг ҳовлида туринг-да майдонимизга уй қуриб олинглар. Ўғилларингиз бебош юрмасин, ғишт қуйсин, бу ҳам меҳнат, катта бўлиб қолишди. Қурилишга ўзим бош бўлиб ёрдам бераман. Буниси бехижолат ўз меҳнатларинг билан қурилган уйда ўғилларингизни уйлайсиз. Тартибли, меҳнаткаш йигитлар қилиб оласиз. Хафа бўлманг, — дедилар.

Шунда Салом холанинг кўзи ёшланиб дадамни дуо қилди. Улар дадамнинг бу илтифотидан ниҳоятда хурсанд бўлган эдилар.

Менга келган бир жуфт билакузукни бўлса, дадам аллақачон Саодатга тақиб қўйган эканлар. Менинг ранжиганимни кўриб хижолат тортдилар шекилли, улар кетишгандан сўнг:

— Уят, бўлади. Саодат ўртоғинг-ку, унинг билакузук олиб берадиган дадаси йўқ. Онасининг бошидаги ташвишни ўзинг эшитиб турибсан. Тушуниш керак. Энди сен кичкина эмассан, — дедилар. Ўшанда мен беш ёшда эдим...

Дадамнинг шу сингари ажойиб инсонпарварликлари олдида умрим бўйи таъзим қиламан.

БИЗНИНГ ФОТО АРХИВИМИЗДАН

СУРАТДА: Ғафур Ғулом қадимий қўлёзма билан танишмоқда. 1936 йил.

В. Сироткин фотоси.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МАДАНИЯТ ДУРДОНАЛАРИ ХАЗИНАСИ

Шаҳримизда жаҳон маданияти дурдоналари сақланаётган ғоят улкан, айни пайтда навқирон, замонавий жиҳозланган ўнлаб кутубхоналар бор. Шулардан бири — фақат Ўрта Осиёдагина эмас, балки Ватанимиздаги энг қадимий ва катта универсал китоб хазинасига эга бўлган Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасидир. Бу кутубхона 1870 йилда ташкил этилган. Унинг фондида революциядан илгари ва совет даврида нашрдан чиққан ноёб китоблар, газета ва журналлар, грампластинкалар ва бошқа босма нашрлар сақланади.

Ҳозир кутубхонада ижтимоий-сиёсий ва фаннинг турли соҳаларига оид адабиётлар, Ўзбекистон ҳақида, ўзбек ёзувчилари ва олимларининг асарлари, қўлёзмалар ва литографик нашрлардан иборат тўрт миллиондан ортиқ китоб фонди бор. Бу фонддан фақат Тошкент шаҳар аҳолисигина эмас, балки республикамизнинг ҳамда СССРнинг турли чеккаларидаги китобхонлар зарур адабиётларни кутубхоналараро абонементлар орқали олиб фойдаланмоқдалар.

Кутубхонада дунёда ягона, революцияга қадар бўлган Туркистон ва унга қўшни Шарқ мамлакатлари ҳақидаги китоблар ва матбуот асарларидан қирқиб тўпланган 594 томдан иборат «Туркистон тўплами» сақланмоқда.

Бу зиё маскани республикамиздаги кутубхонашунослик, библиографик ва китоб тарихи соҳасидаги йирик илмий ва илмий-методик муассасадир. Кутубхонада ҳар йили кутубхоначиларнинг республика семинар-кенгаши, область кутубхоналарининг директорлари совети ва бошқа анжуманлар ўтказилиб турилади. Китобхонлар учун доимий равишда лекциялар, китобхонлар конференциялари, ёзувчилар билан учрашувлар ва бошқа оммавий тадбирлар ташкил этиляпти. Кўргазмалар залида турли саналарга бағишлаб китоб-сурат кўргазмалари ташкил этилади. Шуниси диққатга сазоворки, у Совет Иттифоқининг 160 дан ортиқ кутубхона ва илмий муассасалари билан китоб айирбошлайди. Жаҳоннинг 35 мамлакатидаги 94 муассаса билан халқаро китоб айирбошлаш ҳам ташкил этилган.

Шаҳримизда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ўнлаб илмий-текшириш институтлари ядро физикаси, саноат, қишлоқ хўжалиги, тарих, адабиётшунослик ва бошқа соҳаларда катта ишларни амалга ошириб келмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Асосий кутубхонаси ва унинг жойлардаги филиаллари мутахассис ва илмий ходимларни адабиётлар билан таъминлайди. Бу кутубхона республикамиздаги йирик илмий кутубхоналардан бири ҳисобланади. У 1933 йилда Ўзбекистон ССР Фан комитети қошида ташкил этилган. 1943 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил топиши билан у Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Асосий кутубхонаси деб номланди. Бу зиё маскани академиянинг барча нашрларини ҳамда чет элларда нашрдан чиққан илмий асарларни ўзида тўплайди.

Кутубхона фондида 2,3 миллиондан ортиқ адабиёт бўлиб, ундан 19 мингга яқин китобхон узлуксиз равишда фойдаланади. 1963 йилдан бери кутубхона Тошкент шаҳар кутубхоналаридаги чет эл даврий адабиётларининг умумий каталогини тузади, шу кутубхоналарни чет эл адабиётларига обуна бўлишини координация қилиб туради. Доимий равишда эса «Ўзбекистон ССР Фанлар академияси нашрлари библиографияси» номли кўрсаткич чиқаради. У 40 мамлакатнинг 300 муассасаси билан китоб айирбошлайди.

Шаҳримиздаги олий ўқув юртлари ўз соҳаларига оид адабиётларни тўплаган кутубхоналар билан таъминланган. Бу кутубхоналардан В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг илмий кутубхонаси илмий-методик марказ бўлиб ҳисобланади. Бу кутубхона 1918 йилда Туркистон халқ университети, кейинроқ — 1920 йилдан Туркистон Давлат университетининг Асосий кутубхонаси сифатида шаклланди. Кутубхона ҳозирда 3 миллиондан ортиқ китоб фондига эга. Кутубхонанинг Шарқ бўлимида нодир қўлёзмалар (1000 га яқин) литографияда босилган асарлар, тарих, география, адабиёт ва фалсафага доир форс-тожик, турк, араб тилларидаги ноёб ёдгорликлар мавжуд. У жаҳоннинг 40 мамлакатидаги 153 илмий муассасалар билан китоб айирбошлайди.

Тошкентимизда республика аҳамиятига молик йирик соҳа кутубхоналаридан Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Республика илмий медицина, ВАСХНИИЛнинг Ўрта Осиё бўлими Марказий илмий қишлоқ хўжалиги, УзНИИНти қошидаги республика илмий-техника кутубхоналари мавжуд. Улар ўз соҳаларидаги китобхонларга хизмат кўрсатадилар.

Республикамиздаги ёш китобхонлар — болаларга хизмат кўрсатувчи кутубхоналарга илмий-методик ёрдамни Республика болалар кутубхонаси бажаради. Педагог ва студентларга ҳам хизмат этади.

Шаҳардаги мавжуд оммавий кутубхоналарнинг ташкил этилиш тарихи революция арафаларига бориб тақалади. Дастлабки оммавий кутубхоналар илмий жамиятлар, маърифатпарвар кишилар томонидан ташкил этила бошланган. Жумладан, пушкинхонлар жамияти томонидан 1911 йил февралида бепул кутубхона-қироатхона очилди. Бу кутубхонага Л. Н. Толстой номи берилди. Ҳозирда бу кутубхона Ҳамза ва Ленин районларининг марказлаштирилган кутубхона системасининг Марказий кутубхонасидир. М. Горький номидаги Марказий шаҳар кутубхонаси ҳам шулар жумласидандир.

Октябрь номли Тошкент область кутубхонаси шаҳарда энг катта ва машҳурдир. Кутубхона 1910 йилда маҳаллий зиёлилар вакилларининг ташаббуси билан Тошкентнинг эски шаҳар қисмида очилган. Кутубхона маҳаллий миллат вакиллари учун халқдан йиғилган маблағ ҳисобига ташкил этилган. Кутубхона «Турон» деб номланиб, унда ўзбек, турк, татар ва озарбойжон тилларида нашр этилган адабиётлар тўпланган.

Чор ҳукумати маҳаллий миллат вакиллари орасида прогрессив ғояларнинг ёйилишидан чўчир эди. Шунинг учун давлат томонидан у ҳеч қандай ёрдам олган эмас. Кутубхона Улуғ Октябрь Социалистик революциясидан сўнг қайта ташкил этилиб, моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида бу маърифат маскани маҳаллий кадрлар тайёрлашда ва ўзбек хотин-қизлари билан ишлашда катта роль ўйнади. Ҳозирда кутубхона Тошкент областидаги оммавий кутубхоналарнинг илмий-методик маркази ҳисобланади. 250 мингдан ортиқ нусхадаги адабиётлар билан шаҳар ва областдаги китобхонларга яхши хизмат кўрсатяпти. Кутубхона учун янги бино қуриш ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда.

Шаҳар маданият бошқармаси тармоғида 102 оммавий кутубхона, шундан 41 таси болаларга намунали хизмат кўрсатиб келяпти.

Шаҳардаги оммавий кутубхоналар қуйидаги районлар бўйича марказлашган кутубхона системасига бирлаштирилган: Акмал Икромов ва Чилонзор районлари, Киров, Октябрь ва С. Раҳимов районлари, Ленин ва Ҳамза районлари ҳамда Куйбишев районларидир. Ҳозирги кунда бу кутубхоналарнинг умумий китоб фонди 28.853.673 нусхани ташкил этади.

Шаҳарда 88 та касаба союз кутубхоналари ташкил этилган бўлиб, бу кутубхоналар шаҳар аҳолисини китоб билан таъминлашда самарали меҳнат қилмоқда.

Тошкент кутубхоналарининг кундан-кунга равнақ топаётганлиги буюк қардошлик оиласида шаҳримизнинг ҳам гуллаб-яшнаётганлигининг рамзи бўлиб қолмоқда.

М. МАҲМУДОВ,
Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонаси илмий-методика бўлимининг ходими.

БОЙ БЕРИЛГАН ИМКОНИЯТ

«ПАХТАКОР» — «ЖАЛЬГИРИС»: 0-0

Дублёрлар составлари ўртасидаги учрашув 3:2 ҳисобида тугади. Тўпларни «Пахтакор»дан Кабаев, Степанов, Журкин, «Жальгирис»дан Бендикас, Мазурайтис киритди.

Учрашув судьяси Ю. Сергиенко (Харьков).

Тўғрисини айтганда «Пахтакор» ҳимояга асосий эътибор берган рақибларни унча ёқтирмайди. Дарвозага йўл топишга қийналиб қолади... Аслини олганда эса бундай бўлмаслиги керак. Катта футболда албатта ҳар қандай ҳимояни ёриб ўтиш чорасини кўриш даркор. Ахир учрашувда омадга кўз тикиб ўтиришнинг нима ҳожати бор. Олий лигада қатнашаётган команда рақибини енгиш учун юксак маҳорат кўрсатиши даркор. Ана шунда имкониятлардан тўла фойдаланилади.

Биринчи бўлимнинг ўрталаридан кейин командалар қандай услубда ҳаракат қилишлари маълум бўлиб қолди. Образли қилиб айтганда «Жальгирис» майдонга ягона ўқ-ёйга эга бўлган овчи сифатида чиқди. Вильнюслик футболчилар бутун учрашув давомида усталик билан ҳимояланиш, тўпни узоқ муддат ушлаб туриш қобилиятига эга эканликларини намойиш қилдилар. Уларнинг қарши ҳужум уюштириш ниятлари ҳам йўқ эмасди. Олдинги маррада ҳаракат қилаётган С. Баранаускас ва С. Якубаускасларни майдон марказида диспетчерлик қилаётган А. Мацкявичус ва В. Расюкас тўп билан таъминлаб туришлари лозим эди. Марказий ҳимоячи С. Данисявичюс ҳам уларга актив ёрдам бериб турди. Алоҳида қулай вазият юзага келгандагина бошқа ҳимоячилар ҳам ҳужумчиларга ёрдам бера бошлашди.

Тўғрисини айтганда бундай қулай имконият вильнюслик футболчиларда кўп бўлгани йўқ. Асосан ҳимояга эътибор берган меҳмонлар тер тўкиб меҳнат қилишди. Пахтакорчилар эса кетма-кет ҳужум уюштиришиб, уларни анча шошириб қўйдилар. Аммо ҳисобни тезроқ очишга ҳаракат қилган тошкентлик футболчилар мазмунли ўйин кўрсата олмадилар.

Бутун майдон бўйлаб чиройли комбинация ишлатиш имкониятларидан фойдаланиш ўрнига ҳамшаҳарларимиз барча ҳужумларни марказдан уюштиришди. Улар қанотлардан ҳам ҳужум уюштириш мумкинлигини бутунлай унутиб қўйдилар.

Шундай бўлишига қарамасдан майдон эгалари бир неча марта дарвозани нишонга олишлари мумкин эди. Пахтакорчилар ғалабани қўлга киритиш учун жуда кўп меҳнат қилишди. Иванов, Якубик, Новиков, Денисов, Бондаренко кучли зарб билан тепган тўплар мўлжалга бормади. Учрашувни 25 минутида тўп бахтли тасодиф туфайли «Жальгирис»нинг дарвозасига тушмай қолди. Дарвоза чизиғи устида турган ҳимоячи Каспаравичюс хавфли вазиятни бартараф этди.

Танаффус пайтида тошкентликларнинг устози И. Секеч шогирдларига зарур кўрсатмалар берди. У ҳимоядан ҳужумга тезроқ ўтишни таклиф этди. Ана шунда рақиблар шошиб қолишган бўлар эди. Шу билан бирга ярим ҳимоячиларнинг аниқ ҳаракат қилишлари таклиф этилди.

10—12 минут давомида пахтакорчилар ўз устозларининг маслаҳатларига амал қилишди. Улар бир неча марта шиддатли ҳужум уюштиришиб, меҳмонларни ўз жарима майдонларидан деярли чиқармай қўйдилар. Мухлислар дарвозага тўп киритилиши аниқ деган фикрга келиб қолишди. Лекин кетма-кет йўл қўйилган ноаниқликлар пахтакорчиларда ўзларига бўлган ишончни йўқотди. Улар яна рақиб команда услубида ҳаракат қилишга кўникиб қолишди. Оқибатда дуранг натижа билан кифояланишга мажбур бўлдилар.

Агар «Пахтакор» навбатдаги учрашувни ўз майдонида ўтган йили мамлакат чемпиони Минскнинг «Динамо» командаси билан ўтказишини ҳисобга олсак, тошкентликларнинг тренерлари ниҳоятда бўш ўтказилган бу учрашувдан тўғри хулоса чиқариб олишади, деган умиддамиз. Эҳтимол пахтакорчиларнинг устозлари И. Семенко, М. Кабаев сингари ҳужумчилар, ярим ҳимоячи А. Журавлевлардан талабни янада оширишар. Улар Кубок учрашувларида яхши ўйин кўрсата олишмади. Ваҳоланки, улар жуда яхши ўйин кўрсатишга қодир футболчилардир. Жароҳати даволанган юксак техник маҳоратга эга бўлган чаққон ҳужумчи Нуриддин Амриевнинг ҳам майдонга тушиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Қисқа қилиб айтганда ҳали ташвишланишга эрта, «Пахтакор» чиройли ва мазмунли ўйинлар кўрсатади, деган умиддамиз.

Э. АВАНЕСОВ.

«ПАХТАКОР» ҲАҚИДА 17 ФИКР

Станиславас **РАМЯЛИС,**
«Жальгирис» командасининг тренери, спорт мастери, Литва ССРда хизмат кўрсатган тренер.

— Биз «Пахтакор» командаси билан олий лигада шу кунга қадар учрашмаган эдик. Аммо, 60-йиллардан ҳам, 70-йилларда ҳам, ҳозир ҳам биз «Пахтакор»нинг ўйин услуби, унинг етакчи ўйинчилари ҳақида жуда кўп нарса билардик.

Тошкентликлар ҳамиша ўзига хос ўйин кўрсатиб келишган. «Пахтакор»нинг составида Г. Красницкий, С. Стадник, Б. Абдураимов, Ю. Пшеничников сингари қобилиятли ўйинчилар майдонга чиққанида ана шу услуб яққол сезилиб турган. В. Фёдоров, М. Ан, Т. Исоқов команданинг етакчи ўйинчилари бўлганида ҳам шундай эди. Менинг назаримда, ҳозир ҳам команданинг ўз етакчи ўйинчилари бор. Тажрибали А. Якубик, А. Петрушин ва дарвозабон А. Яновскийлардан ташқари ёш бўлишларига қарамасдан яхши ўйин кўрсатаётган Г. Денисов, М. Билолов, И. Иванов ва бошқаларни ана шундай етакчи футболчилар қаторига қўшиш мумкин.

Футболда тасодифан учрашувни бой бериш ёки ғалабага эришиш бўлиб туради. Аммо мавсумни бир маромда ўтказиб фахрли олтинчи ўринни эгаллаш тасодифан юз бермайди. Яхши ўйин услубига эга бўлган маҳоратли командагина шундай марафга эришиши мумкин.

Биз шогирдларимиз билан Тошкентда бўладиган учрашув олдидан суҳбатлашдик. Уларга ана шу ҳақда батафсил асосий эътиборни ҳимояга қаратишлари лозимлигини уқтирдик. Улар бу кўрсатмани жуда яхши бажаришди ва дастлабки очкони қўлга киритдилар.

Тўғрисини айтганда, бундай умидимиз йўқ эди. «Пахтакор» бизга нисбатан яхши ўйнади. Аммо тошкентлик ҳужумчилар ҳал қилувчи дақиқаларда хатоларга йўл қўйишди. Шу туфайли бахт бизга кулиб боқди.

Назаримда пахтакорчилар бутун майдон бўйлаб кенг ҳужум уюштирганларида муваффақиятга эришган бўлар эдилар.

Тошкентлик ҳимоячилар ишончли ўйин кўрсатишди. Ярим ҳимоячи Иванов менга маъқул бўлди. Аммо бошқа ярим ҳимоячи ва ҳужумчилар ҳақида яхши фикр айта олмайман.

«Пахтакор» чемпионат давомида ҳали яхши ўйин кўрсатишга қодир эканлигига ишончим комил.

СУРАТЛАРДА: учрашувдан лавҳалар.

Р. Загратдинов фотолари.

▲ «ОҚШОМ» ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

ЁНҒИНЛАР «ОВЧИ»СИ

Ленинград ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институти олимлари яратган ғалати прибордан шундай деб аташ мумкин.

Бу инфрақизил мослама ўрмон ёнғинларининг кўзга кўринмас учкунларини мўлжаллайди. «Кўзи ўткир» прибор жуда қалин тутун орасидан ҳам «кўра олади». Унинг ёрдамида жойлардаги ёнғин ўчоқларини аниқ кўрсатиб, ёнғиннинг катта-кичиклигини аниқлаша олади. Прибор синаб кўрилгандан кейин, эга область ўрмонларида патрулик қилувчи вертолётларга ўрнатилади.

(«Вечерний Ленинград»).

ТО
СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ш. ҚОДИРОВ: Мени бир масала қизиқтиради: ўзаро ёрдам кассаси активларини ва штат ходимларини мукофотлаш мумкинми?

Жавоб: Ўзаро ёрдам кассаси правлениеси ишда ўзини кўрсатган энг яхши жамоатчиларни, шунингдек, штат ходимларини мукофотлаши мумкин. Ўзаро ёрдам кассасининг раиси, правление аъзолари ва штат ходимларини мукофотлаш тўғрисидаги ва мукофот ҳажми ҳақидаги масалалар албатта фабрика-завод маҳаллий комитети билан келишилган ҳолда амалга оширилиши лозим. Штатдаги ходимларни мукофотлаш пайтида унинг бир йил мобайнида оладиган мукофотлари шу ходимнинг бир ойлик иш ҳақидан ошмаслиги кераклигини албатта ҳисобга олиш зарур. Ўзаро ёрдам кассаси активларини мукофотлаш ҳажми чекланмаган. Ўзаро ёрдам кассаси правлениеси ана шу масалани ҳал этаётган пайтда мукофотлаш учун қанча миқдорда маблағ ажратилгани, шунингдек, қанча миқдордаги активларни рағбатлантириш кўзда тутилганлигини инобатга олиб, шу масалани ҳал қилиши керак.

* * *

О. ҲАСАНОВ: Умумий овқатланиш корхонасига ишга кирмоқчи эдим. Лекин менга медицина кўригидан ўтиш шартлигини айтишди. Шу тўғрими?

Жавоб: Озиқ-овқат саноати корхоналарининг, умумий овқатланиш ва савдо, водопровод иншоотлари, даволаш-профилактика ва болалар муассасаларининг ходимлари ишга кираётган пайтларида олдиндан медицина кўригидан ўтишлари албатта шарт. Кейинчалик эса бундай хизматчилар вақти-вақти билан ана шундай кўрикдан ўтиб турадилар.

* * *

М. МАҲКАМОВА: Ҳунар-техника таълими системасига қизиқаман. Айтингчи, ҳозирги пайтда мамлакатимизда қанча шундай ҳунар-техника билим юртлари бор?

Жавоб: Ҳозирги пайтда мамлакатимизда 7 минг 400 га яқин ҳунар-техника билим юртлари ишлаб турибди. Бу билим юртлари халқ хўжалигининг барча тармоқлари учун 1 минг 400 дан зиёд ихтисосликда малакали ишчи кадрлар тайёрламоқда.

Ўрта ҳунар-техника билим юртларига 8-синфни битирган ёшлар қабул қилинади. Бунда улар ишчи касби билан бир қаторда тўлиқ ўрта маълумот эгаси ҳам бўладилар. Ўрта ҳунар-техника билим юртида таҳсил кўрадиган ёшлар бепул овқат, формали кийим-кечак, пойафзал, ишчи коржомаси билан, зарурат бўлса, ётоқхона билан таъминланадилар. Ҳунар-техника билим юртларини тугаллаган ёшлар эгаллаган касб ҳухари бўйича иш билан таъминланадилар.

* * *

Ж. НАБИЕВ: Мотоциклларни ҳайдаш ҳуқуқини берадиган гувоҳномани олмоқчи эдим. Бунинг учун қаерга мурожаат қилишим керак?

Жавоб: «А» категориясидаги мотоцикл ҳайдовчиларни ҳозирги пайтда шаҳримиздаги барча спорт-техника клублари тайёрламоқда. Бу ерда ўқиш программасини икки ой қилиб белгиланган. Бинобарин Сиз шаҳримизнинг Собир Раҳимов районида истиқомат қилар экансиз, шу район ДОСААФининг спорт-техника клубига бориб учрашишингизни маслаҳат берамиз.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

СИЗНИНГ ФИКРИНГИЗ

ИШ ВАҚТИДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИШ — ШУ КУННИНГ ДОЛЗАРБ ПРОБЛЕМАЛАРИДАН БИРИ. БУ ПРОБЛЕМАНИ ИШЧИЛАР, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАР, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ ВА НОВАТОРЛАРИ, САНОАТ, ТРАНСПОРТ, ҚУРИЛИШ, АЛОҚА КОРХОНАЛАРИНИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАЛ ЭТМОҚДАЛАР. ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГ ХИЗМАТЧИЛАРИ ҲАМ АНА ШУ ВАЗИФАНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲАЛ ЭТИШГА ДАЪВАТ ЭТИЛГАНЛАР.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИДА ИШ ВАҚТИНИНГ БЕКОРГА САРФ БЎЛИШИНИ КАМАЙТИРИШ ВА УНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МАҚСАДИДА МАГАЗИНЛАРНИНГ ЯНГИ ИШ РЕЖИМИНИ ИШЛАБ ЧИҚДИ. БУ РЕЖИМ 1983 ЙИЛ 1 ФЕВРАЛДАН ЖОРИЙ ЭТИЛГАН. САВДО ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ИШ ВАҚТИ УЗАЙДИ. НАВБАТЧИ МАГАЗИНЛАРНИНГ СОНИ ҲАМ КЎПАЙДИ.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР!

Сиз ташриф буюрадиган магазинларнинг янги иш режими Сизни қаноатлантирадими? Уларнинг ишини яхшилаш бўйича қандай таклифларингиз бор? Янги иш режимини қатъиян тасдиқлаш учун Сизнинг фикрингизни билиш лозим.

МАГАЗИНЛАРНИНГ ЯНГИ ИШ РЕЖИМИ БИЛАН ТАНИШИБ, АНКЕТАНИНГ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ БЕРИНГ.

НАВБАТЧИ ОЗИҚ-ОВҚАТ МАГАЗИНЛАРИНИНГ АДРЕСИ ВА ИШ РЕЖИМИ:

20 — Ш. Руставели кўчаси, 136-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 23.00 гача.

21 — Ш. Руставели кўчаси, 59-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 23.00 гача.

28 — Ш. Руставели кўчаси, 140-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

25 — Ш. Руставели кўчаси, 180-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

5 — Полторацкий кўчаси, 18-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

7 — Стахановчилар кўчаси, 38-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

29 — Б. Хмельницкий кўчаси, 79-уй, соат 8 дан 22 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

18 — Бошлиқ турар жой массиви, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

14 — Волгоград кўчаси, 11-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

2 — Энгельс кўчаси, 74-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

4 — Юнусобод массиви, А—4, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

19 — Юнусобод массиви, В—1, соат 8 дан 22 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

37 — Ж. Обидова кўчаси, 89-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус соат 13 дан 14.00 гача.

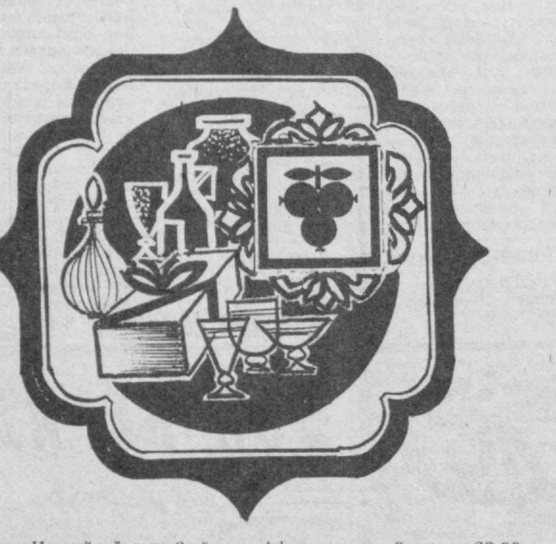

31 — З. Саид кўчаси, соат 8 дан 23.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

18/1 — Чилонзор массиви, 21-квартал, соат 7 дан 23.00 гача, танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

27 — Нашриёт кўчаси, 182-уй, соат 7 дан 23.00 гача, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

24 — Оғли кўчаси, соат 7 дан 23.00 гача, танаффус — — соат 13 дан 14.00 гача.

36 — Нашриёт кўчаси, 116-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

3 — Чилонзор массиви, 14-квартал, 9-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус—соат 13 дан 14 гача.

2 — Вокзал олди майдони, танафуссуз, соат 8 дан 22.00 гача.

14 — Новий путь (Рисовий бозори), танаффуссиз, соат 7 дан 22.00 гача.

23 — Пролетар кўчаси, 16-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

31 — Куйбишев шоссеси, 844-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

25 — Куйбишев шоссеси (алоқа бўлими), танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

49 — Стародубцев кўчаси, 305-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

53 — Куйбишев шоссеси, 532-уй, танаффуссиз, соат 7 дан 22.00 гача.

8-«Светлана» — ВЛКСМ 40 йиллиги кўчаси, соат 8 дан 23.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

14 — Луначарский шоссеси, 50-уй, соат 7 дан 22.00 гача, танаффус — соат 15 дан 16.00 гача.

1 — Навоий кўчаси, 2-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 23.00 гача.

8 — Навоий кўчаси, 38-уй, танаффуссиз, соат 7 дан 22.00 гача.

9 — Навоий кўчаси, 40-уй, танаффуссиз, соат 7 дан 22.00 гача.

73 — Ўзбекистон кўчаси, 58-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

10 — А. Дониш кўчаси, Марказ — 14, 7-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 23.00 гача.

5 — Ўзбекистон ССР 50 йиллиги кўчаси, Марказ — 15, 13-уй, танаффуссиз, соат 7 дан 22.00 гача.

14 — Марказ — 26 турар жой массиви, 44-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

36 — Каблуков кўчаси, 3-уй, соат 8 дан 23.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

60 — Оқтепа майдони, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

2 — Ғ. Ғулом кўчаси, соат 8 дан 23.00 гача, танаффус— соат 14 дан 15.00 гача.

5—Фарҳод кўчаси, 13-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 13 дан 14.00 гача.

20 — Назарбек кўчаси, соат 8 дан 23.00 гача, танаффус— соат 14 дан 15.00 гача.

25 — Абдуллаев кўчаси, соат 8 дан 23.00 гача, танаффус— — соат 13 дан 14.00 гача.

37 — Луначарский шоссеси, 131-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 15 дан 16.00 гача.

70 — М. Горький кўчаси, 111-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус —соат 15 дан 16.00 гача.

27— 2-Қорасув массиви, 23-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус— соат 15 дан 16.00 гача.

1 — Халқлар дўстлиги проспекти, 18-уй, танаффуссиз, соат 7.30 дан 22.00 гача.

14 — Чилонзор массиви, 20-квартал, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

4 — Чилонзор массиви, 3-квартал, Муқимий кўчаси, 1-уй, танаффуссиз, соат 7.30 дан 22.00 гача.

3 — Домбробод кўчаси, 69-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

29 — Чилонзор массиви, 18-квартал, 3-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

34 — Халқлар дўстлиги проспекти, 1-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

20 — Куйбишев шоссеси, 441-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 16.00 гача.

25 — Радость кўчаси, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

58 — Шолохов кўчаси, 32-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

22 — уйсозлик комбинати турар жой массиви, Строительная кўчаси, 18-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

15 — Жарқўрғон кўчаси, 29-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

36 — М. Ҳасанова кўчаси, 19-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

9 — Катта Олмазор кўчаси, 11-уй, танаффуссиз, соат 8 дан 22.00 гача.

13—Пушкин кўчаси, Марказ—2, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

22 — Ўзбекистон кўчаси, 14-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 15 дан 16.00 гача.

6 — Оқтепа массиви, 9-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

27 — Ш. Руставели кўчаси, 36-уй, соат 8 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

6 — Марказ — 6, соат 7 дан 22.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.

НОН МАГАЗИНЛАРИ:

1, 19, 58 «Ташхлебторг» магазинлари — туну-кун ишлайди.

1 — Ш. Руставели кўчаси, 43-уй.

19 — Пушкин кўчаси, 35-уй.

58 — Беруний кўчаси, 8-уй.

Савдо ходимлари харидорлар учун иложи борича кўпроқ қулайлик яратишга интилиб, корхоналарнинг янги режимдаги фаолиятини таклиф этишни давом эттирмоқда. Бу ўринда ҳам мазкур масала бўйича харидорларнинг фикрини билиш муҳим аҳамиятга эга.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ АНКЕТАНИНГ ТАКЛИФ ЭТИЛАДИГАН ҚУЙИДАГИ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ БЕРИШИНГИЗНИ СЎРАЙДИ.

АНКЕТА

1. Сиз мунтазам қатнайдиган магазиннинг, шиша идишлар қабул қилиш пунктининг мавжуд иш режими Сизни қаноатлантирадими?

ҳа (тагига чизинг) йўқ

Магазин шиша идишлар қабул қилиш пункти қайси савдо ташкилотига қарашли эканлигини, магазин ёки шиша идишлар қабул қилиш пункти адресини кўрсатинг.

2. Агарда юқоридаги саволга «йўқ» деб жавоб берган бўлсангиз магазин, шиша идишлар қабул қилиш пунктининг қандай иш режимини таклиф этасиз?

Иш режими (очилиши) соат дан (ёпилиши)

гача.

Танаффус (бошланиши) соат дан (ёпилиши)

гача.

Дам олиш куни — якшанба душанба

(керагининг тагига чизинг).

АНКЕТАНИ ТЎЛДИРАЁТГАНДА ШАҲАРДАГИ БАРЧА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАГАЗИНЛАРИ ВА ШИША ИДИШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ ПУНКТЛАРИ ДАМ ОЛИШ КУНИСИЗ ИШЛАШИНИ УНУТМАНГ.

Тўлдирилган анкетани 1983 йил 10 апрелга қадар қуйидаги адресга жўнатишингизни илтимос қиламиз: Тошкент шаҳри, ГСП, Пролетар кўчаси, 6-уй, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармаси, ташкилий бўлим.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги

ТВ

29 МАРТ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.45 «Леонид Сметанников рус қўшиқларини куйлайди». Фильм-концерт 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан ва турмуш», «Антарктидага командировка». 20.00 РСФСРда хизмат кўрсатган артист М. Рожков чалади (Балалайка). 20.25 «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия. 21.30 «Время». 22.05 И. Штраус номли Вена камер оркестрининг концерти. Бадиий раҳбар ва дирижёр—П. Гут (Австрия). 23.05 «Спорт ҳафталиги». 23.35 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Мўъжизалар куни». Болалар учун фильм-концерт. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — 80-йиллар комсомоллари». 19.00 «Беш йилликнинг зарбдор қурилишларида». Андижон сув омбори (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Ғафур Ғулом туғилган куннинг 80 йиллигига. «Ижод гулшани». Телевизион журнал. Кўрсатувни Ҳамза номидаги Республика мукофотининг лауреати А. Орипов олиб боради. 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Қориёқубов номли Ўзбек Давлат филармонияси торли квартетининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Чигит экишни сифатли ўтказайлик». 22.25 «Сирли роҳиб». Бадиий фильм. 23.45 Янгиликлар.

30 МАРТ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Тойчоқлар доира бўйлаб чопади». Мультфильм. 19.40 Тўпли хоккей бўйича СССР кубоги. Финал группалари командаларининг матчи. «Олимпийский» спорт комплексидан олиб кўрсатилади. 20.25 «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия 21.30 «Время». 22.05 «Абава» Телевизион ҳужжатли фильм 22.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Тбилиси) — МАСК. 2-тайм. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 23.00 СССР халқ артисти И. Архипова куйлайди. 23.30 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Москва саҳнаси усталари». СССР халқ артисти О. Н. Андровская. 19.55 «Пойтахтдаги гастролларда». Озарбайжон Давлат симфоник оркестрининг концерти. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Дўстларимиз чеҳраси». 21.30 «Время». 22.10 «Ўз ўрнидаги одам». Бадиий фильм. 23.45 СССР халқ артисти И. Архипова концерти. Программада А. С. Пушкин шеърларига ёзилган романслар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Болалар учун фильм. «Ўн минг бола ва яна бир бола». 12.45 «Сеҳрли най». Фильм-концерт. 13.10 «Сирли роҳиб». Бадиий фильм.

17.40 Кўрсатувлар программаси. 17.45 Болалар ва ўсмирлар китоби Бутуниттифоқ ҳафталигига. 18.15 КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 й.) Пленуми қарорлари—ҳаётга! «Ҳар бир иш жойида» (рус.). 18.45 «Ахборот» (рус.). 19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Динамо» (Минск). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Ахборот». 20.45 Т. Жалилов номли халқ чолғу оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Пиллачиларнинг шу кунги вазифалари». 22.20 «Актёрлар ва роллар». Я. Абдуллаева. 23.40 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

II

18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 Абитуриентлар учун. Математика. 19.35 «Шеърият дафтаридан». 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Бизнинг бош мухбиримиздан» (рус.). 20.50 Эстетика асослари. Бадиий адабиёт. 21.30 МТ II.

Муқимий номли Ўзбек Давлат музикали театри коллективи театрнинг бош дирижёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Халиловга отаси

Абдухалил УММАТҚУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги коллективи министрлик раҳбар ходимлар бўлимининг етакчи инженери С. Э. Муҳаммадхоноваға онаси

Маъсуда Абдуллаевна МУҲАММАДХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Пахта целлюлозасининг химия ва технологияси илмий-тадқиқот институти коллективи институт катта илмий ходими М. С. Эшмуҳамедовага отаси

Саъдулла Асамуддинович АСАМУДДИНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент ГСП, Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат 33-57-02 бўлимлар: партия турмуши 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш —32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ— 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар 32-29-70; эълонлар бўлими 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94, нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

29 МАРТ, 1983 й. Р—07149. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690.